

UNIAREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an 120 Lei
Pe jumătate 60 Lei
În America pe an 3 dolari.

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIAREA POPORULUI”, Blaj, Jud. Alba-de-jos
Director: ALEXANDRU LUPEANU-MELIN

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 4 Lei a doua și a treia oră 2 Lei.

Comorile pământesti.

Invățătura creștină ne spune:

Nu vă adunați comori pe pământ, unde molii și rugina le strică și unde furii le fură și le sapă, ci vă adunați comori în ceriu, unde nici rugina, nici molii nu le strică și unde furii nu le sapă, nici nu le fură.

Căci unde este comoara voastră, acolo va fi și inima voastră. (Mat. VI, 19-21).

Dar astăzi nu luăm în seamă aceste învățături mântuitoare, ci alergăm pe capete după bani și averi. Incepând dela miliardarii americani și până la cel din urmă crîșmar evreu le pe sate, toată lumea nu se închină decât țitelului de aur. Am pierdut pe Dumnezeu și alergăm după Mamona. Nu cunoaștem alt scop vieții, decât îngrămădirea de bani, câștigarea le averi, iar când după ostenele mai multe, ori mai puține, ajungem la ceva, ne pomenim că rebue să le plătim cu pielea și atunci ne mulțumim cu trei coți de pământ... de silă, ca de rocă bună, cântându-ni-se la groapă „*deșeriă-tune sunt toate*“...

Dacă războiul trecut a avut nouăzecișisouă de părți rele, poate să aibă și una bună. Ne-a arătat anume, că banul în sine nu plătește nimic (hârtia), sau numai valoarea de metal (aur, argint, aluminiu, nickel, aramă). În darurile economice, e un mijloc de schimb și nimic altceva. Nu putem mânca biletul de bancă, nici piesele de aur (galbenul), că ne-am strica stomacul. Nu putem bea argint în loc de apă proaspătă sau vin bun. Nu putem îmbrăca biletul de hârtie, ci ne trebuie haină cum se cade.

Pe de altă parte, plugarul nu poate să-măna galbeni, ci semințe sănătoase, de puteri mai tainice și mai presus decât toți galbenii din lume. Nici fabricantii nu produc bani de hârtie, căci ar ajunge în temniță, ci produc pluguri, grape, mașini de tot felul, pielărie, postavuri și alte bunuri folositoare.

Iată dar, că lumea nu produce bani, nu trăiește cu bani.

De ce ne închinăm totuș banului?

Cine a făcut idol din născocirea aceasta diavolească? Înțelepciunea poporului ne spune de mult, că *Banul e ochiul dracului*. Biblia ne spune, să nu ne închinăm țitelului de aur. În războiul trecut am putut constata, că o măsură de grâu, o păreche de ghetă sau un litru de petrol, erau lucruri mai căutate în casa omului, decât aurul și argintul. Anii de după războiu ne arată, prin nenumărate devalvații, că banii se pot da peste cap: ca azi banii de hârtie, ca mâne aurul și argintul. Cu tot dreptul ne putem pune întrebarea: că oare de ce nu se gândesc conducătorii cei sfătoși ai statelor, să organizeze viața economică pe baza *energiei productive*, adică pe baza muncii și pe baza

consumațiunii, iar nu pe temelia șubredă a banului?

Mintea sănătoasă ne spune și mai mulți învățați ne-au arătat, că se poate organiza (intocmi) societatea pe temelia producerii și consumațiunii, fără să fie trebuință de bani, dupăcum ne vom convinge din articolele următoare.

Gavril Todica.

Sfințire de biserică în Râciul de Câmpie.

De aproape 50 de ani Câmpia Ardealului n'a mai fost cercetată de nici un arhiereu. Mitropolitul Vancea a fost mai în urmă în Săbadul de Câmpie, înainte cu 49 de ani, de atunci poporul blajin de pe Câmpie n'a mai văzut față la față nici un arhiereu.

Înaltpreasfințitul Mitropolit Vasile, care în cei 5 ani de păstorire a cercetat peste 300 de parohii, a ascultat glasul chemător al câmpenilor și în ziua de Sântă-Măria-Mică a sfințit frumoasa biserică din Râciul de Câmpie, județul Mureș-Turda.

Sosirea pe Câmpie.

Luni în ajunul sărbătorii I. P. S. Sa cu suita: canonicii Dr. Iuliu Florian și Dr. Ioan Sâmpălean, diaconii prof. Iuliu Maior și revizor arhidiecezan Iosif Bucur și actuarul arhidiecezan Ioan Oltean, sosesc în gara de jos a orașului Târgu-Murăș, unde sunt întâmpinați de cătră prefectul Victor Maior. După prânzul servit la masa bogată a prefectului, plecăm cu trei automobile la Râciu. La Săbadul de Câmpie ne întâmpină, la poarta triumfală, preotul cu întreg poporul, tot asemenea și la Ceuaș, unde învățătorul Căliman cântă cu copiii de școală „*Impărate ceresc*“. Când sosim la hotarul Râciului, protopopul Pogăceleii Păr. Alexandru Târnavăan însoțit de doi preoți din tract și de 40 de călăreți din sat, ne întâmpină și-l roagă pe I. P. S. Sa, să se urce în carul frumos împodobit și tras de 8 boi. I. P. S. Sa, întovărașit de prefectul județului se urcă în car, pentruca să le facă pe voie sătenilor. La poarta triumfală altă vorbire de bun venit și apoi la ușa frumoasei biserici Păr. Simeon Nicoară cu lacrimi în ochi își mărturisește fericirea de a putea saluta în parohia sa pe I. P. S. Sa.

Sfințirea și cuvântările.

Se începe apoi pregătirea pentru sfințirea bisericii, vecernia mare, litia și utrenia, iar a doua zi, după începutul sfintei liturgii, la „*Sfinte Dumnezeule*“ I. P. S. Sa încunjură biserică, purtând sfintele moaște pe discul celținea deasupra capului. După așezarea sfintelor moaște în masa prestolului, după acoperire și până se pecetluiau, I. P. S. Sa vorbește poporului, care nu încăpea în biserică, ci se înghesuia prin țintirim. Urmează apoi mai departe sfânta liturgie, după care Păr. canonic

Dr. Sâmpălean ține o predică poporului, care n'a putut asculta vorbirea I. P. S. Saie. Și erau la vreo mie de oameni, cari sorbeau cuvintele Sfinției Sale afară în țintirim.

La banchetul ținut în școală, la care au luat masa peste 120 de cărturari din Câmpie, s'a vorbit mult și frumos, iară la vecernie a vorbit din nou I. P. S. Sa, care, se vede, că a îndrăgit pe blajinii câmpeni. Seara a fost concert și teatru, iară Miercuri dimineața I. P. Sa a plecat să viziteze celelalte parohii din protopopiatul Pogăceleii.

Despre conducătorii și poporul din Râciul de Câmpie nu putem spune decât laude și vorbe frumoase. Oameni harnici, cinstiți și buni, având un preot după rânduiala lui Melhisedec; acesta este Râciul de Câmpie.

Raportor.

Teatru în comuna Noșlac.

Școlarii din comuna Noșlac și jur au aranjat, în seara zilei de 23 August, o foarte reușită reprezentație de teatru, împreună cu petrecere, al cărei venit s'a trimis la Blaj, pentru „*Institutul Recunoștinții*“. A fost o seară frumoasă, pe care, cei cari au trăit-o, vor păstra-o multă vreme între amintirile lor plăcute.

Serbarea a deschis-o Onoratul Petru Hăimiu, preotul local, chemând la împreună lucrare pe toți cei dornici de înaintarea poporului. A arătat cărări luminoase și a dat bune sfaturi. Foarte frumos a declamat poezia „*Balada*“ de Coșbuc, d-șoara Miși Ungurean.

Urmând comedia „*Biletul de tramvai*“, au jucat foarte bine dd. Ionel Feldiorean, cleric, Ioan Aldea, absovent, și d-ș. Olimpia Aldea, elevă de liceu cl. VII. Dl. Fabiu Pop, elev de cl. VIII, a stărnit mult râs cu monologul său.

Punctul cel mai însemnat a fost piesa „*Sfârșitul Pământului*“ de Victor Estimiu, în care s'au distins d. Ionel Feldiorean, d-ș. Olimpia Hentea, Miși-Ungurean, dd. Nicolae Hentea, notar, Ioan Aldea, Fabiu Pop, Martin Isac și d-șoarele Olimpia și Aurelia Aldea, d-ș. Hațegan.

Și-au răscumpărat biletele pentru producție: Dr. Ionel Rîșca (100); N. N. 40 lei; d-na Pap David și Orban Iosif (câte 30 lei). Au suprasolvit: dd. Aurel Sasu, Găfă Dionizie și Bedő Béla, câte 70 lei; Nicolae Hentea și Carol Gegő câte 50 lei; Francise Konez 40 lei. Precum și mai mulți domni câte 20, 10 și 15 l.

Venitul curat de 700 lei s'a trimis la Administrația Centrală Capitulară din Blaj, pentru „*Institutul Recunoștinții*“.

Serbările din Pânade. Raportul despre frumoasele serbări, cari s'au ținut în Pânade Duminecă, în 13 Septembrie, când s'a desvelit „*Monumentul eroilor*“, sosindu-ne prea târziu, îl vom publica în numărul viitor. Amintim și până atunci, că poporul din Pânade s'a purtat și de data aceasta foarte brav. Laudă lui și laudă conducătorilor vrednici de acel popor!

Foloasele harului sfinților.

Harul sfinților întărește puterile noastre sufletești, mai ales mintea și voința. Dacă bagi fierul în foc, începe a se încălzi, a se face strălucitor și a arde; iar dacă o piatră scumpă ajunge în razele soarelui, începe a arunca mii de colori și a străluci minunat. Tot așa strălucește și sufletul nostru, îndatăce vine în atingere cu harul sfinților, fiindcă primește înainte de toate lumina credinții și focul dragostei de Dumnezeu. Odată ce se întâmplă aceasta, simțim că se naște în noi credința, nădejdea și dragostea, aceste trei virtuți dumnezeiești, în urma cărora câștigăm cele șapte daruri ale Spiritului Sfânt: înțelepciunea, mintea, știința, sfatul, tăria, cucernicia și frica de Dumnezeu. Și aceasta se poate înțelege foarte ușor. Sufletul nostru adecă asemenea este unei bucăți de fier, care, ajungând în cuptor, se moaie și se poate îndoi. Așa se moaie și se îndoiește și sufletul nostru, ajuns în focul Spiritului Sfânt, se îndoiește spre bine și se moaie, primind cu ușurință toată bunătatea. Aceasta se vede foarte frumos din pățania sfântului apostol Pavel, pe care, îndatăce l-a atins harul sfinților, a zis: „Doamne, ce vrei să faci? Și Domnul a zis către el: Scoală-te, și intră în cetate și se va spune fie, ce trebuie să faci”. (Faptele apost. 9, 6).

Iată cum se schimbă sufletul omenesc, îndată ce vine în atingere cu harul sfinților! De aceea se și deosebește atât de mult viața unui sfânt de aceea a unui om de lume. Omul de lume, care nu are har sfinților, nu se gândește decât la mâncare, beutură, petrecere, veselie, bani, mărire deșartă și altele de acestea, și pe lângă acestea nici când nu este mulțumit; pe

când celce are harul sfinților își îndreaptă privirile pururea spre Domnul, numai lui îi slujește și numai lui vrea să-i placă. El face ca sfântul apostol Pavel, care zice: „De vîez, de acum nu mai vîez eu, ci vîead întru mine Hristos”. (Gal. 2. 20). Și un astfel de om este pururea indestulit și fericit, pentrucă Spiritul Sfânt, Mângăitorul, este pururea lângă el și-l întărește, și-l mângăie în năcazuri.

„Și pacea lui Dumnezeu, care covârșește toată mintea, va păși inimile voastre și cugetele voastre în Isus Hristos” (Filipeni, 4, 7), zice Sfânta Scriptură, și într'adevăr așa este, pentrucă omul adămbrit de harul sfinților este pururea indestulit și fericit și asemenea călătorului, care-și urmează drumul său vesel și ferice, ori e vremea frumoasă, ori e urtă, pe când cel păcătos asemenea este călătorului care tot injură și se rățoiește, îndatăce-l apucă o vreme urtă și ploioasă.

Harul sfinților ne dă pe Spiritul Sfânt de dascăl și de îndrumător.

Un vestit predicator al bisericii catolice din Germania, Alban Stolz, zice: „Celce este în întunec și are în mână o carte, nu va putea să cetească nimica din ea, dacă nu-și va aprinde lumina; întocmai așa nu vom putea nici noi înțelege cuvântul lui Dumnezeu, fără de a aprinde în noi lumina harului sfinților”. La aceasta se potrivește de minune zisa sfintei Scripturi: „Și ungerea (adecă sfântul mir) care o ați primit dela dânsul (Spiritul Sfânt), intru voi să rămână; și nu aveți lipsă ca să vă învețe pe voi cineva; ci precum ungerea aceea vă învață pe voi de toate și adeverată este, și nu este mincinoasă, și precum v'a învățat pe voi, rămâneți intru aceea” (I, Ioan 2, 27). Va să zică, destul ne este nouă harul sfinților primit prin sfântul mir, acela ne va învăța pe noi tot adeverul. Dar nu e destul atâta, harul sfinților ne conduce asemenea unui tată, care-și conduce copilul de mână, când merg împreună pe căi greu de pătruns, după cum ne spune fericitul Ludovic de Granada. Pe ceice sunt în statul harului sfinților Dumnezeu îi conduce într'un mod cu totul tot deosebit așa că despre unii ca aceștia zice Domnul: „Iată împărăția lui Dumnezeu între voi este” (Luca 17, 21). Părintele Iuliu.

Cunoștințe folositoare.

Vinul de mere.

Când sunt mere multe, ca acum, să ne gândim și la vinul de mere. În anul acesta merele au ceva meteahnă, ceva boală, că nu se țin bine de crengi și foarte multe cad, înainte de a se coace. Din asta avem pagube foarte mari. Căci merele căzute putrezesc și nu le putem lua nici un folos. Ba sunt oameni, cari nici merele coapte nu știu să le întrebuinteze cu câștig. De păstrat, pentru iarnă, nu le știu păstra, ori nu au rânduiești unde să le păstreze. De vândut încă nu le vând, că nu au atâtea ca să facă nici măcar un vagon. Și, așa doar că se satură bine cu casa lor de mere. Iar încolo, bogăția lor o strică putrețunea. Și nu se aleg cu nimica. Mare păcat și mare pagubă...

Din merele căzute putem face foarte ușor vin de mere, care este foarte bun și se poate păstra până la alt rod, ba și mai mult.

Acest vin se pregătește în felul următor:

Adunăm merele căzute, aruncând pe celea putrede, și spălăm pe celea înoroite. Sunt foarte bune spre acest scop și celea viermănoase. Merele adunate le zdrobim într'o covată cu ciocănașe de lemn și le lăsăm să dospescă de seara până dimineața. Atunci le punem în teasc și le stoarcem. Mustul de mere are un gust foarte plăcut și se poate bea ca mustul de struguri. Ca să avem însă vin de mere, mustul stors îl turnăm în butoaie curate, cari au fost mai înainte bine afumate cu puicioasă. Butoaiele trebuiesc apoi așezate în pivniți călduroase, în cari temperatura să fie cam de 18° Celsius. În 5—6 săptămâni mustul fierbe și se preface în vin foarte bun, care înlocuiește vinul de struguri și se bea cu plăcere. Vinul de mere conține abia 5—6 procente de alcool (spirt), prin urmare este o băutură ușoară, nu se sule la cap și nu îmbată curând.

Foița „UNIRII POPORULUI”.

Ce să cetim?

Iubite cetitorule! De multe ori te vei fi întrebat, Dumineca, după-prânz, după vecernie ori sările când te aflai, după munca dela câmp, acasă, în mijlocul familiei: ce să mă fac acușica?

Mai apoi vei fi oftat: „Hei, de-aș avea eu o cărțuie, știi de alea, alese pe sprânceană, ce bine mi-ar mai cădea! Aș ceti-o eu ori băiețașul ori fetița dela școală, cu glas tare, și ne-ar asculta toți, de jur-impjur!”

Iacă, vrem să-ți dăm mână de ajutor! Mulți țărani români ne-au spus un „Bogdaproste”, după ce le-am pus cărțuile de mai la vale în mână. Și multe frunți au descrescit plămuirile astea frumoase.

Din Biblioteca, pe care vrem să ți-o punem la inimă acum, s'au împărțit până acușica peste 1,500.000 de exemplare! Știi dumniata ce va să zică atâta sumedenie de cărți?!

Ca să vezi și dta cam ce aduce „Biblioteca populară” a „Asociațiunii”, de care este vorba, citește rândurile de față.

Ai auzit, de sigur, de un scriitor român de-i sice Ion Pop-Reteganul. Dascălul acesta român a scris viața ntreagă zeci și zeci de cărțuții, care mai de care mai frumoasă: „Povești ardelenesti”, povești de prin Munții Apuseni, doine, chiuituri, balade, adunate din

gura poporului, povestiri, icoane de pe natură, dela sate. Iacă-l pe „Lucă — minte slabă” (Nr. 126 din „Bibl. pop.”), cum își mănăca agonisita și averea, fiindcă nu-i om în toată legea și nu știe chivernisi. Iacă-l pe Petrea „Porcosul”, cum ajunge om chiabur, fiindcă face negoț cu porcii și își vede de treabă. Ascultă o sară de Crăciun, cu colinzi și cu vorbele potolite ale unei părechi tinere, fericite, care tocmai se logodește. („Farmecele colinzilor”). Ascultați pe Ion Haiducul cum se căinează, fiindcă n'a dat cinstea cuvenită tată-său și-a ajuns de răsul lumii, umblând pe la casele oamenilor. (Astea și altele în numărul 126 de bibliotecă).

Alt dascăl de omenie, „Petrea Dascălul” din Orlat, ne descrie în numărul 116, în „Icoane dela țară”, copii nărăvași de după războiu, gospodării bune și rele de pe la sate, oameni de omenie și oameni de să-ți tai măneca de ei și să o iai la sănătoasa. „Moșul” (scriitorul Nic. Petra-Petrescu) ne ia de braț și ne povestește minunate întâmplări, din „1001 de nopți”: în cărțuția cu numărul 117 („De braț cu Moșul, în povești”) Cui să nu-i placă „Ali Baba, și cei 40 de hoți”? Din țările îndepărtate ale Orientului, din Indii, unde se petrec cele din „1001 de nopți”, putem trece în „țara Cehului” („Povești din țara Cehului”, Nr. 118), talmăcită de abatele Zavoral, pe care îl vor fi văzut mulți cetitori, în Praga, în decursul războiului, în lazaretul dela Strahov.

Poezii vrednice de declamat va afla cetitorul în numărul 121 („Patria” de poetul G. Tutoveanu). „Ștefan Vodă” sau „Sutașul din

Găiut” sau „Vodă Rareș” sau „La Putna”, „Invierea” poetului mort în tinerețe, Ioan Borcia (Nr. 114) are poezii frumoase, gingașe, apoi alte de îndemnuri de arhanghel, preamării ale trecutului („Candela dela Putna”, d. e.), apoi chemări înflăcărâte: „Voi santeți frați de-o limbă și de o lege!” Fiori de aceștia să se răspândească în mijlocul ascultătorilor pe la serbările noastre!

O minunată poveste, plină de înțelepciune, a tipărit chiar și M. Sa Regina Maria, în numărul 110 („Sămânța înțelepciunii”), dorind astfel să dea mână de ajutor acestui așezământ românesc, care este „Asociațiunea”.

Material de citit și de răsândit găsește cetitorul în numărul 113: „Pentru sările de șesătoare” și în Nr. 112: „Gânduri de dat mai departe”. Cum rămâne o văduvă de război numai cu 2 copilași și cum se întreacăză privind la copilașul din leagăn, care samână cu cel mort. Cum „Văduva” vrea să trăiască pentru urmașii mortului, cari au lipsă de aprîjin. În „Satul gușăților” se miră un tînăr când nu vede gușăți, după cum li-s'a dus porecla oamenilor din sat — numai o gură neșpalată a adus nume rău întregului sat care suferă pe nedreptul. „Biata Rumunka” e o mamă, căreia i-a murit copilul, soldat în Praga. Româncea plânge la căpătăiul copilului: „Dragu, mamii, puu' mamii” și cheii îi pricep durerea, cu toate că nu-i cunosc limba.

Și din Italia, pe unde vor fi fost mulți țărani români în decursul războiului, să trecem în Rusia. Ceace ne povestește scriitorul rus

Va să zică, nici rele nu face. Vara mai cu seamă este foarte răcoritor.

Dacă vrem ca vinul de mere să aibă gust și mai plăcut și să nu poată fi deosebit de vinul de struguri, îl dregem cu o buruiană numită *Iarba lui sf. Ioan* (Salvia Sclarea) care-i dă gust de tămâioasă (mușcateler). Dresul se face așa, că punem în butoiul cu vin câteva crengi, verzi sau uscate, din buruiana de mai sus și le ținem acolo o săptămână. Scoțind apoi buruiana, avem un vin de clasa întâi, să-și lingă buzele după dânsul și cei mai îndrăciți băutori...!

Vinul de mere e bun și de leac. Cei cari suferă de *trânji* (hemoroizi, vână de aur) se vindecă cu vin de mere. Adeseori și cei mai uricioși trânji cu nimic nu s'au vindecat mai bine, decât cu vin de mere. Vinul de mere mai are puterea să scutească de *piatră la fiere*. Cei cari beau vin de mere nu se bolnăsc niciodată de boala asta cumplită. Spun doftorii că piatra la fiere se face mai ales la cei cari mănâncă multe ouă. Prin urmare, mâncătorii de ouă să bea câte puțin vin de mere și n'au să se teamă de nimic.

Moș Vasile.

Manevrele de toamnă. Am mai vestit și noi că în toamna aceasta se fac concentrări pentru manevre. Iată ce contingente vor fi chemate: *In luna Septembrie* oamenii din artilerie (tunarii) și vânătorii din brigada dela București, contingentul 1920, cari au fost chemați și nu s'au concentrat în anul trecut, precum și toți oamenii din contingentul 1921. *In luna Octombrie* toți infanteriștii, vânătorii, vânătorii de munte, grănicerii, roșorii (și escorta regală), pionierii și trupele speciale, contingentul 1920, cari nu s'au concentrat în 1924, și toți oamenii din contingentul 1921. Precum și călărașii (roșorii) cu schimbul, din contingentul 1924. Așa sună ordinele date de către Ministerul de război.

Tolstoi în „Prisonierul din Caucas“ (trad. de Moșul) stărnește interesul cel mai mare, și la ceice au fost prin Caucaz, prizonieri, și la ceice au auzit despre viața de pe acolo. Șilin și Costilin sunt doi ruși, cari au ajuns în mâinile tătarilor. Multe mai pătimesc amândoi! Vreau să scape odată, târindu-se cu butucii la picioare, — dar sunt prinși de nou. Simți cum îți bate inima când cetești de fuga lor. Ne închipuim că povestirea va fi cetită pretutindeni cu râsuflarea reținută la ascultători, — mai cu seamă la câte o șezătoare.

Și-așa mai departe... tot alte și alte povestiri, cântece, sfaturi (și de cele doftorești și de cele pentru viața de viie și de cele împotriva prea multei beuturi) — o sumedenie de cărțuții. (Nr. 127 „Cum să ne îngrijim viața de viie și vitele“ de dnii I. A. P. și Ioan Zamfirescu, inspector veterinar.

În viitorul apropiat se vor tipări alte și alte numere: despre „Împăratul Traian“, despre „Gheorghe Barițiu“, unul din cărturarilor cei mai de inimă de ai noștri; apoi bucăți de teatru popular, la sate, poezii populare, chiuituri și snoave cu țigani și alte neamuri, adunate de **Andrei Bărseanu**, fostul președinte al „Asociațiunii“.

Zece cărțuții și un călindar pe de-aspăra costă, abonate la un loc, pe un an întreg trimise acasă, 50 de lei, pentru cei ce s'au înscris membri la „Asociațiune“ (taxa: 10 lei, membru ajutător, pe an), iar pentru cei ce nu sunt membri 70 de lei la an. — Se cer dela: **Astra, Sibiu, str. Șaguna nr. 6.**

Știrile Săptămânii.

Indemnați pe vecini și cunoscuți, să aboneze și dânsii „Unirea Poporului“, foaie veche și ciastită.

Cine mai are hârtii de 1 și 2 lei poate să se mântuie de ele, preschimbându-le până la 1 Octombrie 1925, la Cassele Statului și la Banca Națională din București. După data de mai sus, banii de hârtie de 1 și de 2 lei nu mai au nici un preț.

Beție până la cuțite. În comuna Dobrești de lângă Lugoj, trei oameni din sat, Romul Molin, Alexă Dumitrescu și Gheorghe Iovănescu, se cinsteau prietenește la cârciumă. După ce au trecut însă măsura, s'au luat la bătaie. Cei doi din urmă au sărit asupra lui Molin și l-au spintecat așa de rău cu cuțitele, încât acesta și-a dat duhul, spre mai marea rușine a beției. Când s'au trezit din amețeală și au văzut isprava făcută, de frica legii, și-au pierdut urma.

Focul dela Moreni a fost stins. Toți cetitorii de gazete știu, că înainte cu o lună și jumătate se aprinsese una dintre fântânile de petrol dela Moreni și ardea cu o putere grozavă. Flăcările se înălțau la peste 300 de metri deasupra pământului și făceau un sgomot înspăimântător. Iar fumul cuprindea tot ținutul dinjur, până în mari depărtări. În fiecare zi se prăpădeau vagoane întregi de petrol, pe care-l mistuiau flăcările fără nici un folos. Și focul a ținut astfel o lună și jumătate, fără să poată fi stins nici decum, căci nu era chip a te apropia de el. Încercat-au să astupe gura fântânii cu bătaie de tun, ba cu tunel pe sub pământ, dar totul înzădar. Mai pe urmă inginerii au făcut un clopot uriaș de fier, pe care cu mare ează, l-au ridicat asupra fântânii aprinse și l-au lăsat să cadă pe gura pârjolului. Și, multămită acestui clopot, focul a fost înădușit și fântâna s'a stins. Pagubele de până aci trec însă peste o jumătate miliard!

Sfășiat de lei. S'a întâmplat într-o menagerie din Berlin. Béla Fekete, un îngrijitor de fiare sălbatice, a intrat în cușca leilor, să le împartă hrana. Leii erau destul de blânzi, dar tocmai atunci cine știe ce mânie sălbatică au avut și au sărit asupra îngrijitorului, sfășindu-l într-un chip îngrozitor. Inzădar au sărit cu drugi de fier ceilalți oameni ai menageriei bietul Fekete n'a mai putut fi mântuit. El a fost tras cu cărlige dintre bestii. Și a murit în curând.

Foc mare la Mizil. În orașelul Mizil din vechiul Regat, a izbucnit în zilele trecute un foc cumplit. Au ars 11 case, iar pagubile se ridică la 20 milioane.

Americanii pun vamă pe mirese. Mare drăcovenie! Inșă dela americani te poți aștepta la și mai deochiate lucruri. Treaba stă așa, că, de-o vreme încoace, o mulțime de milionărețe din America (Statele Unite) s'au măritat cu tineri din Europa și au scos din țara lor o groază de dolari, în nume de zestre. În doi trei ani au ieșit astfel din Statele Unite peste 130 milioane de dolari, zestrea alor 24 de fete americane, eari s'au lăsat cucerite de conți și baroni săraci din Europa. Și asta este o mare pagubă pentru țara lor, că banii vin aici la noi și se fac mere-pere, în loc să rămână în Statele Unite și să fericească pe „ienchii“ cei cu ochelari. Ce s'au gândit deci, americanii? Ar trebui să oprească pe fetele lor de-a se mai mărita în Europa. Numai cât la măritiș inima e mai mare, iar inimii nu-i poți porunci, ba'o binele. Prin urmare, s'au socotit alta, bancherii de peste Ocean. Zic: facem o lego, care să pună vamă mare pe fiecare mireasă, care pleacă din Statele Unite. Să se în-

vețe minte. De-o pildă. Dacă mireasa are 10 milioane zestre, două trebuie să rămână în America, în nume de vamă... Ș'apoi plece cu Dumnezeu! Legea încă nu-i votată, dar pe cât sânt de hulpavi după bani americanii, o fac abună seamă.

Viață luagă. Într-o mânăstire din Palermo (Italia) a murit de curând o călugăriță, cu numele Maria Magdalena Grazio, care împlinise 107 ani de viață. Măicuța Maria Magdalena a fost o femeie foarte cuvioasă și, cu toate bătrânețele ei înaintate, lucrul și mătâniile (rozariul) nu i-au căzut din mână până la moarte.

Turcii împadă „fesurile“. Turc fără învelitoare la cap, ori cel puțin fără tichia roșie cu cănac negru, nici închipui nu se poate. Iată însă, că se întâmplă azi și această minune! Vestitul Kemal Pașa, căpetenia guvernului turcesc, a dat o scrisoare către toți închinătorii lui Mohamed, îndemnându-i să se lase de turbane și de fesuri, și să se poarte mai „europenește“. Că prea erau deochiați între popoarele culte, cu bătrânele lor învelitori muerești. Și, lucru naibii...! Turcii foarte de grabă l-au ascultat. Chiar și ulemalele (preoții) încep a lăpăda turbanul și își cumpără pălării de paie, ca domnișorii cei mai spilcuiți dela Paris. Azi-măine nu mai găsești „turci“ în Turcia. Ba nici turcoaiice! Că văzând cadănele schimbarea la care s'au dedat bărbații și-au zis: până erau turbane și fesuri, ni-se cădea și nouă, după legea Profetului, să ne purtăm cu fețele acoperite. Acum, basta, jos cu valurile! Și azi, pe străzile Stambulului, aproape nu mai sunt valuri. Turcoaiicele ies cu fețele descoperite și își arată, fără pic de șfială, obrajii goi-goluți... Adică nu tocmai. Că, în loc de vâl, se arată cu fețele năclăite de rumenele și de pomăzi. De, femeia-i tot femeie și'n Turcia...

Englezii au pornit război în potri... țințarilor! Nu-i glumă nici decăt. Englezii se bat azi, din greu, cu poporul mărunț și obraznic al țințarilor. Că se vedeți cum stă treaba. De curând s'au lăsat asupra Angliei roiriuri întregi de țințari foarte răi, cari cu înțepăturile lorucid oameni. Astfel a murit de curând amiralul Laughon, comandantul vaporului regal. Și directorul celei mai mari bănci de asigurare din Londra. Precum și alți muritori de rând, destul de numeroși. Va să zică, țințarii sunt o pacoste adevărată asupra Angliei, față de care nu se poate sta cu mâinile în sân. S'au luat de-o groază chiar și cărmuitorii Angliei. Că și-au zis: uite, demnule, englezilor n'au putut să le vină de hac nici talpoșii lui Wilhelm și-acum să ne batjocorească, ucizându-ne, nește gânganii păcătoase, ca țințarii. Moarte lor. Jos cu țințarii...! Le declarăm război, pe moarte și viață. Zis și făcut. Azi englezii au trimis oștiri întregi de școlari-cercelași în potriiva tuturor băltoacelor și scursorilor de pe lângă sate și orașe, unde sălășluiesc hoardele țințarești. Iar în loc de tunuri și mitraliere, brigăzile de pustiire au fost înarmate cu urcioare și cu butoaie de petrol, că țințarii pier de uleiuri, ca dracul de tămâie. Toate bălțile și lacurile au fost vărsate cu petrol, ca să piară și vița-porodita țințarească. Englezii vor ieși, abunăseamă, biruitori și din acest război, că ei, de 600 de ani încoace, n'au pierdut nici o bătaie. Oare la un caz de primedie din partea țințarilor, știrea-am fi și noi așa de bravi ca englezii?

† **Nicolae Barna păpucar.** A murit și a fost îngropat în săptămâna trecută la Blaj, unul dintre cei mai harnici meseriași din orașul nostru, tinărul pantofar Nicolae Barna, care își avea lucrătorea față în față cu Internatul de băceți. Fiu de țaran, dintr'un sat de lângă Blaj, răposatul prin cumintenia și silințele lui nedidhnite, reușise să-și facă un nume foarte bun

și o avere destul de însemnată. Era unul dintre cei mai stăruitori acționari ai fabricii de piele „Târnava“, pentru a cărei înflorire mult a ostenit. În aceeași vreme își vedea cu multă ardoare și de lucrătoria sa. A fost un tânăr de treabă, modest, cuviincios, iubit de toți cari l-au cunoscut. Reuniunea meseriașilor și comercianților din Blaj îl avea membru în comitet. L-a răpit însă prea curând o boală scurtă și ciadată. Căsătorit încă nu era. A fost îngropat cu multe păreri de rău, petrecut la mormânt de multă lume. Fie-i țărina ușoară!

Inștiințare.

Inscrierile la Școala primară gr-cat. de fete se fac **Sâmbătă** 19 Septembrie c. la 9 a. m. în localul Atelierelor Orfelinatlui.

Direcțiunea.

Redactor responsabil IULIU MAIOR.

Se primesc 2—3 eleve, ori elevi, cu întreținere completă. Pian în casă.

MARGARETA KNY, Blaj.

(80) 3 3

Se primește 2 eleve sau elevi, din clasele inferioare cu întreținerea completă la

DI IOAN VANCU,
BLAJ, Str. Regele Ferdinand.

(81) 3 3

Sprîjinii meseriașii români!

VALER PREANCU

croitor pentru domni și țărani. Execută lucru grabnic, cu prețuri moderate.

Blaj, str. Simion Bărnuțiu nr. 125.

(85) 1-3.

Sprîjinii meseriașii români!

Prăvălie nouă în Blaj

Hoza & Marcu

prăvălie de manufactură și coloniale în engros și în detail

Filiala Firmei **VASILE HOZA** din Sibiu

Are tot felul de mărfuri de manufactură, stofă pentru haine de domni și dame, Pânzării, Zefire, Cretoane, Satiuri, articole D. M. C.

Ornate sacre pentru biserici

Prapori, Potfire, Cădelniți, Cruci de mână, Cruci de prapori, cu cele mai convenabile prețuri.

:-: Serviciu ireproșabil :-:

Nime să nu mai comande haine și scule bisericesti, până nu se va convinge de prețurile firmei românești

Hoza & Marcu

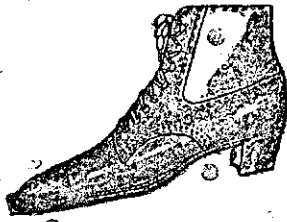
Blaj, Piața Inocențiu Clain nr. 12.

4 (79)

Vreți ghetе bune și frumoase?
Atunci cercetați pantofăria din Blaj

VASILE BARNA

str. T. Cipariu, lângă eroitoria Trifan,

1-3 (86)

care face orice ghetе fine pentru domni și doamne, cât și ghetе bune de iarnă pentru țărani, cu prețuri scăzute.

Cercetați-l și veți fi mulțumiți.

Scumpetea mereu crescândă

obligă pe gospodinele de a-și procura mai ieftin chiar și Adausul la cafea. Eftinatatea însă nu e conținută în preț, ci în spornicia adaosului. Tocmai în această privință, „**Veritabilul Franch**“ este neîntrecut, și fiind de prima categorie și în privința calității, el e folositor spre adevărata bucurie a gospodinei.

Se vând din mână liberă casele din Str. Simion Bărnuțiu Nr. 131. Material solid, 3 camere, casă padimentată și superedificate. Informațiuni da **ONU DECEAN**, — Blaj.

(78) 3 3

Cumpărați-vă bumbac de țesut acum e timpul la magazinul

Ștefan Nyergeș, Blaj.

Tot aici se află în depozit stofe de lână pentru uniforme la fete și băieți, pecum și pentru alte haine.

Delenuri, crepoane, eporgiuri, zefiruri și altele.

Mare asortiment de bumbăcării

Articole cosmetice, apă de Colonia, săpunuri fine de față, parfumuri și altele.

La secția cu coloniale:

Bomboane, ciocolată, cadouri de sărbători!

Fructe sudice.

PREȚURI CONVENABILE, SERVICIU PROMPT.

(3) 50-52

Crema de ghetе „VULTUR“

(neagră, brună, albă, galbină și roșie) se capătă din nou în calitate ineseptionabilă în toate prăvăliile de specialitate.

Vine iarna friguroasă!

Tot omul trebuie să aibă în casa sa un cupțor bun și călduros.

Unde se găsesc asemenea cupțoare?

LA FIRMA

HENRICH & COMP.

BLAJ — STRADA REGINA MARIA

A sosit un transport nou de cupțoare economice, din tinichea și din tuci; hornețe, uși, țevi. Precum și tot felul de vase pentru culină.

Punem sticlă la ferești (geamuri).

Prețurile cele mai ieftine.